

Hostivice ve světě Anny Marie Františky Toskánské

zpracoval: Michal Vokurka, Historický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i.

kontakt: vokurka@hiu.cas.cz

Anna Marie Františka (1672–1741)

- narozena jako princezna z rodu sasko-lauenburských vévodů
- původ rodu v severním Německu (Lauenburg na Labi u Hamburku)
- z prvního manželství (1690) s Filipem Vilémem Falcko-Neuburským (1668–1693) měla dceru **Marii Annu Karolínu** (1693–1751)
- druhé manželství (1697) s Gianem Gastonem de' Medici (1671–1737) zůstalo bezdětné, Anna Marii Františce však přineslo titul vévodkyně, od roku 1723 velkovévodkyně toskánské
- dětství strávila v Zákupích, které zůstaly jejím dlouhodobým zázemím a mocenským centrem; jako toskánská velkovévodkyně v Itálii nikdy nebyla

Panství

- vlastnila a spravovala rozsáhlý majetek
- patřila jí panství Zákupy, Ploskovice, Horní Police a Svádov v severních Čechách a Buštěhrad, Tachlovice, Kácov, Chlumín, Zvoleněves a Kozomín ve středních Čechách
- nákup panství Tachlovice za 954 166 zlatých (sem patřila i Hostivice) roku 1732 představoval výrazné rozšíření državy
- správa dominia byla propracovaným hierarchickým systémem zahrnujícím ředitelství v Zákupích, vrchní úřady (v Zákupích a Tachlovicích/Hostivici), stejně jako dílčí vrchnostenské úřady na každém jednotlivém panství
- panství byla propojena logisticky i správně, což umožňovalo efektivní řízení rozsáhlého majetku; úředníci postupně získávali zkušenosti a během kariéry se přesouvali z místa na místo

Hostivice v rezidenční síti Anny Marie Františky

- Hostivice byla důležitým uzlem mezi panstvími a Prahou
- hostivický zámek byl využíván administrativně i reprezentativně – sídlili zde úředníci a občas zde pobývala I vévodkyně
- Hostivice byla velkovévodkyní navštěvována při poutích do Hájku
- Mariánská úcta se odráží i ve výzdobě residence a jejího okolí (Panna Marie Vítězná, P. M. Polická)

Hospodářské dvory a barokní ekonomika

- hospodářské dvory sloužily jako klíčová centra ekonomického života
- probíhala produkce obilí, chov dobytka i organizace roboty
- vrchnost vystupovala jako dobrý hospodář – důraz na správu, organizovanost a kontrolu hospodářství i morálky poddaných
- dvory byly zároveň krajinnými dominantami, formovaly vizuální podobu regionu a nesly okrasné a reprezentativní prvky (např. erb)

Barokní zbožnost a rozvoj církevních institucí

- AMF pokračovala v rodové tradici podpory církve a zbožnosti
- zakládala a obnovovala farnosti – významný krok pro stabilizaci duchovní správy (1734 – kostel sv. Jakuba Většího v Hostivici povýšen na farní)
- podporovala poutní místa: Horní Police, Hájek, Bohosudov a další
- do svých kostelů umísťovala figurální relikviáře s “manekýny” (ostatky svatých z římských katakomb)
- kostely pro ni obvykle stavěl či upravoval stavitel Václav Špaček